

Επίκαιρα

Θέματα Συνταγματικού Δικαίου

Υπεύθυνος ύλης: Ξενοφών Κοντιάδης

Ιούνιος 2015, Τεύχος 47

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Ένα γραπτό Σύνταγμα για το Ηνωμένο Βασίλειο»
Robert Blackburn
- «Ιθαγένεια στα παιδιά μεταναστών;»
Ξενοφών Κοντιάδης
- «Δημοψήφισμα και αποχή»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος
- «Ποια μεταρρύθμιση για το Πανεπιστήμιο;»
Γιώργος Σωτηρέλης

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Προγράμματα

- “Rehabilitation and mutual recognition – practice concerning EU law on transfer of persons sentenced or awaiting trial”

Εκδηλώσεις

- Παρουσίαση του βιβλίου του Γ. Τασόπουλου «Η λαϊκή κυριαρχία και η πρόκληση της αμεροληψίας» (Σειρά: «Πολιτεία – Σύνταγμα – Ευρώπη» του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου), 22/6/2015 και ώρα 19:00, Κεντρικό κτίριο Πανεπιστημίου Αθηνών

Βιβλία

- Π. Καρκατσούλης, Παρουσίαση του βιβλίου του Ξ. Κοντιάδη «Το Ανορθολογικό μας Σύνταγμα. Γιατί απέτυχαν οι πολιτικοί θεσμοί;» (Παπαζήσης 2015, 268 σελ.)

Ένα γραπτό Σύνταγμα για το Ηνωμένο Βασίλειο

Robert Blackburn, Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου, King's College London

Κατά τη γνώμη μου, κάποια στιγμή στο μέλλον θα θεσπιστεί γραπτό Σύνταγμα στο Ηνωμένο Βασίλειο. Το μόνο ερώτημα είναι πότε ακριβώς και πώς θα συμβεί αυτό. Ως προς το πότε, το έναυσμα θα δοθεί από έναν ή και περισσότερους καταλύτες, ίσως μια κρίση στη συμμετοχή του Ηνωμένου Βασιλείου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, πολιτικές πιέσεις για την οριοθέτηση της ένωσης μεταξύ των τεσσάρων εθνών, της Αγγλίας, της Σκωτίας, της Ουαλίας και της Βορείου Ιρλανδίας, ή κάποια απρόβλεπτη πολιτική κρίση ή και ένας συνδυασμός παραγόντων που θα δημιουργήσουν την απαραίτητη αίσθηση της αναγκαιότητας και αφοσίωσης μαζί με μια ξεκάθαρη εθνική στήριξη. Ως προς τον τρόπο που θα συμβεί, τίθενται αρκετά ερωτήματα.

Τρεις εκδοχές γραπτού Συντάγματος είναι υποψήφιας για υιοθέτηση. Η πρώτη είναι η δημιουργία «Συνταγματικού Κώδικα» χωρίς νομική ισχύ, στον οποίο θα περιλαμβάνονται οι βασικές αρχές λειτουργίας του πολιτεύματος, η δεύτερη η ψήφιση ενός «Νόμου Συνταγματικής Ενοποίησης», που θα ενοποιεί σε ένα νομοθετικό κείμενο τους ισχύοντες νόμους με συνταγματικό περιεχόμενο, τις θεμελιώδεις συνταγματικές αρχές και τα συνταγματικά έθιμα και η τρίτη η θέσπιση ενός «Κανονικού Γραπτού Συντάγματος», δηλαδή ενός γραπτού θεμελιώδους νόμου, βάσει του οποίου θα οργανώνεται η διακυβέρνηση της χώρας και θα οριοθετούνται οι σχέσεις κράτους-πολίτη, περιλαμβάνοντας επίσης ρυθμίσεις για την αναθεωρητική διαδικασία.

Οι τρεις αυτές εκδοχές συνταγματικού κειμένου μπορούν να εκληφθούν ως μια διαδικασία θέσπισης ενός Συντάγματος, που θα δημιουργήσει μια νέα συνταγματική τάξη αντικαθιστώντας την κοινοδικαιϊκή αντίληψη του Στέμματος ως απόλυτης πηγής της κρατικής εξουσίας. Αυτό θα μπορούσε να αποτελέσει μια χρήσιμη και πρακτική άσκηση, όπου πρώτα θα δημιουργηθεί ένας Κώδικας στον οποίο θα περιγράφονται οι βασικοί θεσμοί, οι εξουσίες και οι αρχές

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Ένα γραπτό Σύνταγμα για το Ηνωμένο Βασίλειο»
Robert Blackburn
- «Ιθαγένεια στα παιδιά μεταναστών;»
Ξενοφών Κοντιάδης
- «Δημοψήφισμα και αποχή»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος
- «Ποια μεταρρύθμιση για το Πανεπιστήμιο;»
Γιώργος Σωτηρέλης

του Συντάγματος που ήδη έχουμε και θέλουμε να διατηρήσουμε, και εν συνεχεία θα συντεθούν σε ένα ενιαίο κείμενο που θα απεικονίζει ποιο ακριβώς είναι το συνταγματικό μας δίκαιο σήμερα. Η πιθανότερη τελική μορφή του Συντάγματος που θα επιλέξουμε είναι ένα κανονικό γραπτό Σύνταγμα. Η θέσπισή του θα δώσει την ευκαιρία για μια εθνική αναβάπτιση και θα συγκεντρώσει μεγάλο ενδιαφέρον από τον λαό, προσφέροντας στο Ηνωμένο Βασίλειο μια νέα αίσθηση αυτοπεποίθησης για την υπόστασή του και το μέλλον του.

Στο τελικό στάδιο θέσπισης ενός τέτοιου Συντάγματος θα πρέπει το περιεχόμενο στο οποίο θα έχουμε συμφωνήσει να κατατεθεί ως νομοσχέδιο στη Βουλή των Κοινοτήτων, με στόχο να υιοθετηθεί ως το «Σύνταγμα του Ηνωμένου Βασιλείου». Για να τεθεί το Σύνταγμα σε ισχύ είναι απαραίτητη η διεξαγωγή δημοψηφίσματος, όχι μόνο για να καταστεί εμφανής η υποστήριξη του λαού στην ιδέα και το περιεχόμενο του νέου Συντάγματος, αλλά και για την ηθική νομιμοποίηση της νέας έννομης τάξης. Τέλος, κάποιες τυπικές διαδικασίες θα ήταν καλό ή και απαραίτητο να συμβάλουν στη νομιμοποίησή του, όπως η αλλαγή του όρκου που δίνουν αξιωματούχοι του κράτους, παραδείγματος χάριν οι υπουργοί, οι βουλευτές και οι δικαστές, ώστε να ορκίζονται υπακοή στο Σύνταγμα.

(επιλογή-μετάφραση: Αλκμήνη Φωτιάδου)

Απόσπασμα ομιλίας του R. Blackburn σε εκδήλωση του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Δημοσίου Δικαίου, Αθήνα 25/5/2015

Ιθαγένεια στα παιδιά μεταναστών;

Ξενοφών Κοντιάδης, Καθηγητής Δημοσίου Δικαίου, Σχολή Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, Πρόεδρος του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου

Το νομοσχέδιο για την απονομή ιθαγένειας σε παιδιά μεταναστών πριν από την ενηλικίωσή τους, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, έχει λάβει τον δρόμο προς τη Βουλή. Πρόκειται για την πρώτη συστηματική παρέμβαση της νέας κυβέρνησης στο πεδίο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Τα κρίσιμα ερωτήματα στα οποία απαντάει είναι σε ποιο χρονικό σημείο θεωρείται σκόπιμο να απονέμεται η ιθαγένεια και εάν πρέπει να δικαιούνται τη χορήγησή της παιδιά μεταναστών, εφόσον έχουν γεννηθεί και ανατρέφονται στην Ελλάδα ή φοιτούν στο σχολείο για 9 χρόνια.

Μήπως είναι ορθότερο να επιλέγουν μετά την ενηλικίωσή

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Ένα γραπτό Σύνταγμα για το Ηνωμένο Βασίλειο»
Robert Blackburn
- «Ιθαγένεια στα παιδιά μεταναστών;»
Ξενοφών Κοντιάδης
- «Δημοψήφισμα και αποχή»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος
- «Ποια μεταρρύθμιση για το Πανεπιστήμιο;»
Γιώργος Σωτηρέλης

τους, όπως υποστηρίζει μία αντίθετη άποψη; Πόσο επηρεάζει τα κριτήρια του νομοθέτη το δημογραφικό πρόβλημα; Όλη η επιχειρηματολογία ανάγεται τελικά στο ιδεολογικά φορτισμένο ερώτημα «ποιος πρέπει να είναι και τι σημαίνει Έλληνας πολίτης».

Η κτήση ιθαγένειας απαιτεί συνειδητή πράξη του πολιτογραφούμενου στην οποία οι ανήλικοι δεν είναι ώριμοι να προβούν, υποστηρίζει ο αντίλογος. Ως μείζον γεγονός στην προσωπική κατάσταση κάθε ανθρώπου, αλλά και ως αφετηρία μιας σχέσης δικαιωμάτων και υποχρεώσεων μεταξύ ατόμου και πολιτείας, προϋποθέτει κάτι περισσότερο από την πλήρωση τυπικών προϋποθέσεων.

Ωστόσο, το επιχείρημα που θεμελιώνεται στην αρχή της αυτονομίας του προσώπου είναι αδύναμο. Η χορήγηση ιθαγένειας γίνεται, σε όλο τον κόσμο, με γνώμονα το δίκαιο του αίματος ή το δίκαιο του εδάφους. Γιατί να αποκλείονται οι ανήλικοι, ακόμη και αν κατοικούν νόμιμα στη χώρα από τη γέννησή τους, όταν ένας ενήλικος μετανάστης δικαιούται να ζητήσει την πολιτογράφησή του ύστερα από δέκα χρόνια νόμιμης παραμονής;

Το ουσιωδέστερο είναι ότι, αποκλείοντας τα παιδιά από την ιθαγένεια, προκαλούνται αρνητικές επιπτώσεις στην ψυχική τους συγκρότηση και παρεμποδίζεται η πλήρης ενσωμάτωσή τους στην ελληνική κοινωνία. Στη δεύτερη γενιά μεταναστών η πολιτεία οφείλει να δείξει τη μεγαλύτερη μέριμνα και γενναιοδωρία, αποτρέποντας επικίνδυνους διαχωρισμούς στην πιο ευαίσθητη ηλικία. Το νομοσχέδιο αυτό είναι λοιπόν κεφαλαιώδους σημασίας για τη δημιουργία μιας ανοιχτής πολιτικής κοινωνίας, ιδίως σε μια περίοδο που τα φαινόμενα ρατσισμού και ξενοφοβίας εντείνονται.

πηγή: Εφημερίδα «ΕΘΝΟΣ», 19/5/2015

Δημοψήφισμα και αποχή

Χαράλαμπος Ανθόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Στη συζήτηση που λαμβάνει χώρα για το ενδεχόμενο διεξαγωγής δημοψηφίσματος για την έγκριση ή όχι της πιθανής συμφωνίας με τους δανειστές μας δεν έχει ίσως ληφθεί υπόψη ότι η δεσμευτικότητα του δημοψηφίσματος εξαρτάται από τη συμμετοχή στην ψηφοφορία. Στις βουλευτικές εκλογές του 2015 προσήλθε στις κάλπες το 63,87% των εγγεγραμμένων στους εκλογικούς καταλόγους.

Μία αύξηση της αποχής κατά 25% του εκλογικού σώματος θα ήταν αρκετή για να καταστήσει άνευ αντικειμένου το δημοψήφισμα. Μάλιστα, όχι μόνον δεν υπάρχει καθήκον

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Ένα γραπτό Σύνταγμα για το Ηνωμένο Βασίλειο»
Robert Blackburn
- «Ιθαγένεια στα παιδιά μεταναστών;»
Ξενοφών Κοντιάδης
- «Δημοψήφισμα και αποχή»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος
- «Ποια μεταρρύθμιση για το Πανεπιστήμιο;»
Γιώργος Σωτηρέλης

ψήφου στο δημοψήφισμα, αλλά αντιθέτως υπάρχει δικαίωμα στην αποχή από την ψήφο. Πράγματι, όπως προβλέπει ο ισχύων εκτελεστικός νόμος που ρυθμίζει τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος (Ν. 4023/2011), το αποτέλεσμα δημοψηφίσματος για κρίσιμο εθνικό θέμα είναι δεσμευτικό όταν στην ψηφοφορία λάβει μέρος τουλάχιστον το 40% των εγγεγραμμένων στους εκλογικούς καταλόγους.

Από τη στιγμή που προβλέπεται ένα *quorum* συμμετοχής για τη δεσμευτικότητα του δημοψηφίσματος, οι ενώσεις πολιτών, οι επαγγελματικές, συνδικαλιστικές ή επιστημονικές οργανώσεις, οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τα πολιτικά κόμματα, που θέλουν να ακυρώσουν στην πράξη το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος, μπορούν ελεύθερα να εκφράσουν τη θέση τους αυτή και να προτρέψουν τους πολίτες να μην προσέλθουν στις κάλπες.

Αυτό δεν ισχύει στις βουλευτικές εκλογές, όπου η άσκηση του εκλογικού δικαιώματος είναι υποχρεωτική (βλ.: άρθρο 51 παρ. 5 Συντ.), έστω και αν μετά τη συνταγματική αναθεώρηση του 2001 δεν υφίσταται πλέον, κατά την ορθότερη γνώμη, η δυνατότητα επιβολής ποινικών ή άλλων κυρώσεων για την παραβίαση της υποχρέωσης αυτής.

Πάντως ένα πολιτικό κόμμα που θα έκανε προπαγάνδα υπέρ της αποχής από τις βουλευτικές εκλογές, θα λειτουργούσε έξω από το πλαίσιο του άρθρου 29 παρ. 1 Συντ., που ορίζει ότι η δράση των κομμάτων οφείλει να εξυπηρετεί την ελεύθερη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος. Αυτό δεν ισχύει στην περίπτωση του δημοψηφίσματος, όπου η συνειδητή αποχή από την ψηφοφορία αποτελεί στην ουσία μια άσκηση του δικαιώματος της ψήφου που στρέφεται εναντίον του συγκεκριμένου δημοψηφίσματος αυτού καθ' εαυτόν.

πηγή: Εφημερίδα «Έθνος» 13/5/2015

Ποια μεταρρύθμιση για το Πανεπιστήμιο;

Γιώργος Σωτηρέλης, Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου Πανεπιστημίου Αθηνών

Η νομοθετική πρωτοβουλία για την αλλαγή στα Πανεπιστήμια, που αναγγέλθηκε πρόσφατα, είναι τυπικό δείγμα πολιτικής η οποία, παρότι εκκινεί από καλές προθέσεις, υποκύπτει εν τέλει σε έκδηλες ιδεολογικές προκαταλήψεις και πολιτικές αγκυλώσεις (με πρώτη επιβεβαίωση την επαναφορά των «αιωνίων φοιτητών», χωρίς κανένα πρόσφορο, για τη –μερική– δικαιολόγησή της, κριτήριο...).

Αλλά και οι αντιδράσεις που εκδηλώθηκαν σπανίως

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Ένα γραπτό Σύνταγμα για το Ηνωμένο Βασίλειο»
Robert Blackburn
- «Ιθαγένεια στα παιδιά μεταναστών;»
Ξενοφών Κοντιάδης
- «Δημοψήφισμα και αποχή»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος
- «Ποια μεταρρύθμιση για το Πανεπιστήμιο;»
Γιώργος Σωτηρέλης

χαρακτηρίζονται από νηφάλια αντιμετώπιση, καθώς συνήθως πάσχουν από ιδεολογική μονομέρεια, προσωπική ιδιοτέλεια και πολιτική αναξιοπιστία. Αυτό αφορά, ιδίως, αυτές που εκπορεύονται από όσους πρωτοστάτησαν ή συνέπραξαν στην ψήφιση του ισχύοντος νόμου, οι οποίοι, με την επίκληση της ευρείας πλειοψηφίας που συγκέντρωσε (η οποία, πάντως, υπολείπεται αυτής με την οποία ψηφίστηκε η συνταγματική διάταξη περί ευθύνης υπουργών...), αλλά και με τη στήριξη ενός ευρύτατου μηχανισμού επικοινωνιακής υποστήριξης (που συχνά κόπτεται υπέρ αυτού αγνοώντας πλήρως το περιεχόμενό του...) καλλιεργούν τον μύθο του αγγαΐσματος του εκσυγχρονισμού, που δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να καταργηθεί.

Η πραγματικότητα, όμως, είναι εντελώς διαφορετική. Ο ισχύων νόμος όχι μόνο δεν αντιμετώπισε δραστικά τις δυσλειτουργίες του Πανεπιστημίου, όπως διακήρυτταν πομπωδώς οι εμπνευστές του, αλλά και σε πολλά σημεία τις επέτεινε, τόσο λόγω συντηρητικών και ρυθμιστικά άστοχων επιλογών όσο και λόγω «παράπλευρων συνταγματικών απωλειών».

Το προβληματικότερο σημείο είναι αναμφισβήτητο ο διοικητικός τραγέλαφος που προέκυψε στα Πανεπιστήμια, λόγω της συνεχούς διελκυστίνδας μεταξύ αφ' ενός του Συμβουλίου –που άκριτα και πατερναλιστικά εμφυτεύθηκε στη διοίκησή τους– και αφ' ετέρου του πρύτανη και της Συγκλήτου. Αυτό, σε συνδυασμό με την εμφανή υποβάθμιση των συλλογικών οργάνων (τόσο ως προς τη διοίκηση όσο και ως προς τις κρίσεις των πανεπιστημιακών) οδήγησαν σε αντιδημοκρατικές ή/και αδιαφανείς λειτουργίες και πρακτικές, σε κάθε δε περίπτωση στην πολλαπλή νόθευση του συνταγματικώς κατοχυρωμένου αυτοδιοίκητου των Πανεπιστημίων.

Η απάντηση όμως στα προβλήματα αυτά δεν μπορεί να είναι μια άκριτη και ισοπεδωτική θεσμική αναπαλαίωση, όπως αυτή που επιχειρεί το κατατεθέν νομοσχέδιο, διότι αυτό απλώς φανερώνει πολιτική αγκύλωση και έλλειψη σχεδιασμού και νέων ιδεών. Οι αναγκαίες ριζοσπαστικές αλλαγές, που πράγματι απαιτούνται, δεν μπορεί να αναζητηθούν σε ρυθμίσεις οι οποίες ήταν μεν στην εποχή τους ρηξικέλευθες και χρήσιμες για την αλλαγή των τότε συσχετισμών, στην πορεία όμως ανέδειξαν τόσα προβλήματα και ευνόησαν τόσες παρεκτροπές –με επίκεντρο την αδιαφάνεια, την αναξιοκρατία και την επικράτηση αντιδημοκρατικών μειοψηφιών– ώστε να οδηγήσουν το Πανεπιστήμιο σε έναν μεταλλαγμένο αυταρχισμό και σε φαινόμενα αθέμιτης και ιδιοτελούς συναλλαγής...

Με βάση αυτά τα δεδομένα:

Α. Είναι μεν σωστή η κατάργηση των ισχυόντων Συμβουλίων,

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Ένα γραπτό Σύνταγμα για το Ηνωμένο Βασίλειο»
Robert Blackburn
- «Ιθαγένεια στα παιδιά μεταναστών;»
Ξενοφών Κοντιάδης
- «Δημοψήφισμα και αποχή»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος
- «Ποια μεταρρύθμιση για το Πανεπιστήμιο;»
Γιώργος Σωτηρέλης

αλλά είναι λάθος η απουσία εναλλακτικής λύσης τόσο ως προς την εποπτεία των Πανεπιστημίων –που θα μπορούσε να επιτευχθεί από άλλου είδους Συμβούλια, εκτός των Πανεπιστημίων, με στελέχωση υψηλών προδιαγραφών– όσο και ως προς τη βελτίωση της διοίκησής τους, που θα μπορούσε να επιτευχθεί με την ανάληψη του management από νέου τύπου υψηλόβαθμα –και επιλεγόμενα κατόπιν ανοιχτού διαγωνισμού– διοικητικά στελέχη.

Β. Είναι σωστή επίσης η ανάκτηση του ρόλου των παραδοσμένων συλλογικών οργάνων (Πρυτανικές Αρχές, Σύγκλητος, Γενικές Συνελεύσεις και Τομείς) πλην όμως συνοδεύεται από δύο σοβαρά λάθη:

Πρώτον, την επαναφορά της παλαιάς συμμετοχής των φοιτητών (πολύ δε περισσότερο του διοικητικού προσωπικού), που αποδείχθηκε υπερβολική και άκρως προβληματική, ιδίως ως προς την ανάδειξη των συλλογικών οργάνων. Διότι ναι μεν οι φοιτητές είναι φορείς της ακαδημαϊκής ελευθερίας, και άρα δικαιούνται ρόλο στο αυτοδιοίκητο, πλην όμως ο εφήμερος χαρακτήρας της παρουσίας τους στο Πανεπιστήμιο επιβάλλει την τήρηση του αναγκαίου μέτρου (δηλαδή τη λελογισμένη συμμετοχή μόνο στη λειτουργία των οργάνων), προκειμένου να μην επαναληφθούν φαινόμενα δυσλειτουργίας αλλά και πελατειακής αντιμετώπισης...

Το δεύτερο λάθος είναι η κατάργηση της ηλεκτρονικής ως εναλλακτικής ψηφοφορίας, όχι μόνο διότι το Πανεπιστήμιο έχει επανειλημμένα υποστεί την αυταρχική συμπεριφορά των διάφορων «καλπογιάννηδων», αλλά και διότι τα εναντίον της επιχειρήματα είναι σαθρά. Η ηλεκτρονική ψηφοφορία, υπό συγκεκριμένες –και ήδη εφαρμοσθείσες στο Πανεπιστήμιο– εγγυήσεις μυστικότητας, ισχύει ήδη σε πολλές χώρες, υποκαθιστώντας εν όλω ή εν μέρει τους παραδοσιακούς τρόπους ψηφοφορίας, με θετικά κατά βάσιν αποτελέσματα.

Γ. Τέλος, είναι σωστή η νομοθετική επαναφορά του πανεπιστημιακού ασύλου αλλά λάθος η αιτιολογία του, καθ' ό μέρος αναφέρεται στην ελεύθερη διάδοση των ιδεών, διότι αυτή είναι, ούτως ή άλλως, συνταγματικά εγγυημένη για όλους και άρα δεν συντρέχει λόγος ιδιαίτερης προστασίας. Γενικότερα πρέπει να επισημανθεί, προς αποφυγή των συνήθων παρανοήσεων, ότι το άσυλο είναι εγγύηση συνταγματικής περιωπής, συνυφασμένη με το αυτοδιοίκητο, που προστατεύει τον (περίκλειστο) χώρο του Πανεπιστημίου όχι σαν αυτοσκοπό αλλά σαν βιόσφαιρα της ακαδημαϊκής ελευθερίας (δηλαδή των δικαιωμάτων ελεύθερης διδασκαλίας, επιστήμης και έρευνας, όπως αυτά προσιδιάζουν στην Ανώτατη Εκπαίδευση). Ως εκ τούτου, κατ' αναλογία με το άσυλο κατοικίας, κανείς δεν μπορεί να

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Ένα γραπτό Σύνταγμα για το Ηνωμένο Βασίλειο»
Robert Blackburn
- «Ιθαγένεια στα παιδιά μεταναστών;»
Ξενοφών Κοντιάδης
- «Δημοψήφισμα και αποχή»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος
- «Ποια μεταρρύθμιση για το Πανεπιστήμιο;»
Γιώργος Σωτηρέλης

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Προγράμματα

- “Rehabilitation and mutual recognition – practice concerning EU law on transfer of persons sentenced or awaiting trial”

επιβάλει στο Πανεπιστήμιο την παρουσία του χωρίς άδεια των αυτοδιοικητικών του αρχών, οι οποίες έχουν, σε κάθε περίπτωση, το δικαίωμα να απομακρύνουν (μέσω δικής τους δύναμης φύλαξης ή μέσω της αστυνομίας) όσους το καταλαμβάνουν αυθαίρετα...

πηγή: Εφημερίδα «Εφημερίδα των Συντακτών», 11/5/2015

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Προγράμματα

- “Rehabilitation and mutual recognition – practice concerning EU law on transfer of persons sentenced or awaiting trial”

Το Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ίδρυμα Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου σε συνεργασία με την Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, ως εθνικό σημείο επαφής του Ευρωπαϊκού Δικτύου για τα Θεμελιώδη Δικαιώματα (FRANET) του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (European Union Agency on Fundamental Rights - FRA) έχει αναλάβει την εκπόνηση της μελέτης με τίτλο: «**Rehabilitation and mutual recognition – practice concerning EU law on transfer of persons sentenced or awaiting trial**».

Η εν λόγω έρευνα καταγράφει την πρακτική εφαρμογή στην ελληνική έννομη τάξη τριών Ευρωπαϊκών Αποφάσεων Πλαίσιο (2008/909/ΔΕΥ, Α.Π. 2008/947/ΔΕΥ και Α.Π. 2009/829/ΔΕΥ) που αφορούν στην προώθηση της κοινωνικής επανένταξης καταδίκων ή υποδίκων καθώς και την αμοιβαία αναγνώριση ποινικών αποφάσεων για την εφαρμογή τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η έρευνα θα εστιάσει στον εντοπισμό πρακτικών εμποδίων και καλών πρακτικών κατά την εφαρμογή των αποφάσεων αυτών προκειμένου να διαπιστωθεί η ορθή απονομή της δικαιοσύνης και η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των εμπλεκόμενων.

Αν ενδιαφέρεστε για συμμετοχή στο πρόγραμμα ή για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επικοινωνήσετε με την Εκτελεστική Διευθύντρια του Ιδρύματος Τσάτσου κυρία Μαρία Μουσμότη (centre@cecl.gr).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Εκδηλώσεις

- Παρουσίαση του βιβλίου του Γ. Τασόπουλου «Η λαϊκή κυριαρχία και η πρόκληση της αμεροληψίας» (Σειρά: «Πολιτεία – Σύνταγμα – Ευρώπη» του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου), 22/6/2015 και ώρα 19:00, Κεντρικό κτίριο Πανεπιστημίου Αθηνών

Βιβλία

- Π. Καρκατσούλης, Παρουσίαση του βιβλίου του Ξ. Κοντιάδη «Το Ανορθολογικό μας Σύνταγμα. Γιατί απέτυχαν οι πολιτικοί θεσμοί;» (Παπαζήσης 2015, 268 σελ.)

Εκδηλώσεις

- Παρουσίαση του βιβλίου του Γ. Τασόπουλου «Η λαϊκή κυριαρχία και η πρόκληση της αμεροληψίας» (Σειρά: «Πολιτεία – Σύνταγμα – Ευρώπη» του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου), 22/6/2015 και ώρα 19:00, Κεντρικό κτίριο Πανεπιστημίου Αθηνών

Το βιβλίο του Γιάννη Τασόπουλου, Η ΛΑΪΚΗ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ ΚΑΙ Η ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΑΜΕΡΟΛΗΨΙΑΣ (2014), που έχει εκδοθεί από το Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ίδρυμα Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου, θα παρουσιαστεί τη **Δευτέρα 22 Ιουνίου και ώρα 19:00** στο **Κεντρικό Κτίριο του Πανεπιστημίου Αθηνών**

Θα μιλήσουν οι:

Νίκος Κ. Αλιβιζάτος, Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών

Ξενοφών Κοντιάδης, Καθηγητής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, Επιστημονικός Διευθυντής του ΚΕΣΔ

Κωνσταντίνος Παπαγεωργίου, Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών

Στη συζήτηση συμμετέχει και ο συγγραφέας του βιβλίου, **Γιάννης Α. Τασόπουλος**

Βιβλία

- Π. Καρκατσούλης, Παρουσίαση του βιβλίου του Ξ. Κοντιάδη «Το Ανορθολογικό μας Σύνταγμα. Γιατί απέτυχαν οι πολιτικοί θεσμοί;» (Παπαζήσης 2015, 268 σελ.)

Ευθύνεται το Σύνταγμα μας για την κρίση;

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Βιβλία

- Π. Καρκατσούλης, Παρουσίαση του βιβλίου του Ξ. Κοντιάδη «Το Ανορθολογικό μας Σύνταγμα. Γιατί απέτυχαν οι πολιτικοί θεσμοί;» (Παπαζήσης 2015, 268 σελ.)

Το Δίκαιο δεν είναι αποκομμένο από τις πολιτικές και τις κοινωνικές του προεκτάσεις. Ακολουθώντας τη ρήση του μεγάλου Kantorowicz: «Νομική χωρίς Κοινωνιολογία είναι τυφλή, ενώ Κοινωνιολογία χωρίς Νομική είναι κουτσή», το νέο βιβλίο του Ξ. Κοντιάδη προσφέρει ένα ολοκληρωμένο σχήμα κατανόησης των θεσμικών και πολιτικών εξελίξεων των τελευταίων χρόνων. Ο Ξενοφών Κοντιάδης δεν διακρίνεται μόνο για την εδραία γνώση του Συνταγματικού Δικαίου που διαθέτει. Εκείνο που τον καθιστά ιδιαίτερο μεταξύ των δημοσιολόγων είναι η διακριτή κοινωνιολογική οπτική του όσον αφορά την κατανόηση των θεωρούμενων ως «καθαρόαιμων» νομικών/συνταγματικών θεμάτων.

Η οπτική αυτή είναι διαυγής στο βιβλίο. Κεντρική έννοια, πέριξ της οποίας αρθρώνονται τα πέντε κεφάλαιά του, είναι η «συνταγματική μηχανική». Μια έννοια που του επιτρέπει να μπορεί να διακρίνει μεταξύ ορθολογικότητας και ανορθολογικότητας της συνταγματικής θεωρίας και πρακτικής. Για τον προσδιορισμό του βασικού διπόλου «ορθολογικό/ανορθολογικό», ο Κοντιάδης προσφεύγει στους κλασικούς. Χρησιμοποιεί ως υπόβαθρο της ανάλυσής του τη θεωρία του σκοπού του Max Weber, σύμφωνα με την οποία σκοπός (υλικός ή τυπικός) και αποτέλεσμα πρέπει να συναρθρώνονται αιτιοκρατικά. Διαφορετικά, οδηγούμαστε σε ανορθολογικότητες.

Με βάση αυτή τη θεωρητική παραδοχή, ο συγγραφέας αναζητεί τις ανορθολογικές εκφράσεις του ελληνικού Συντάγματος. Τις αντινομίες και τις εσωτερικές του αντιφάσεις. Δεν δυσκολεύεται να τις εντοπίσει. Η πρόσφατη ταραχώδης περίοδος του προσφέρει πολλές ευκαιρίες συνταγματικών, πολιτικών και κοινωνικών αναταράξεων. Αλλά ο Κοντιάδης δεν μένει στα προφανή. Δεν διατυπώνει – και αυτός– μία ακόμη πρόταση συνταγματικής αναθεώρησης. Αναζητεί τις ιδιαίτερες ζεύξεις του Συντάγματος με ό,τι ο Niklas Luhmann θα αποκαλούσε «εξωτερικό περιβάλλον» του, δηλαδή με το πολιτικό και οικονομικό σύστημα με το οποίο διαπλέκεται αναποσπαστως.

Πόσο η κρίση είναι υπεύθυνη για τις κακοποιήσεις του Συντάγματος και πόσο το Σύνταγμα είναι υπεύθυνο για την κρίση, ερωτά ο Κοντιάδης. Η απάντηση που δίδεται στα κεφάλαια του βιβλίου συμποσούται στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχει μια αυτοτέλεια του Συντάγματος, των θεσμών και της κοινωνίας αλλά μια οργανική διασύνδεσή τους. Η σχέση τους, ωστόσο, δεν απομειώνει την αυτονομία καθενός. Εξελίσσονται παράλληλα, δημιουργώντας μια ιδιο-ταυτότητα (eigenvalue) η οποία, όπως τονίζει εύστοχα ο συγγραφέας,

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Βιβλία

- Π. Καρκατσούλης, Παρουσίαση του βιβλίου του Ξ. Κοντιάδη «Το Ανορθολογικό μας Σύνταγμα. Γιατί απέτυχαν οι πολιτικοί θεσμοί;» (Παπαζήσης 2015, 268 σελ.)

δεν επιτρέπει τη «μεταφύτευση πολιτικών θεσμών από μια συνταγματική τάξη σε μια άλλη» (σελ. 234).

Τα σύνθετα προβλήματα συνταγματικής και πολιτικής τάξεως μπορούν και πρέπει να επιλυθούν με τις δικές μας δυνάμεις, μέσα από την επώδυνη συνειδητοποίησή τους και την ακόμη πιο επώδυνη εφαρμογή των παραδεκτών λύσεων εις πείσμα του πελατειασμού και του λαϊκισμού. Ειδάλλως, θέματα, όπως εκείνο της προεδρικής εκλογής ή/και των πρόωρων εκλογών, θα εξακολουθήσουν να ταλανίζουν τον τόπο.

Ο Ξενοφών Κοντιάδης προσφέρει με τη μελέτη του ένα μέσο θεσμικής, οργανωτικής και πολιτικής αυτογνωσίας. Στην παρούσα συγκυρία είναι απολύτως αναγκαίο. Ευχή των νουνεχών είναι να αξιοποιηθεί. Έστω και την ύστατη ώρα ελπίζω να αποτελέσει τον μίτο που θα επιτρέψει στη συνταγματική μας τάξη και στο πολιτικό μας σύστημα την έξοδο από τον Λαβύρινθο των επικίνδυνων πειραματισμών και των άσκοπων διακινδυνεύσεων.

Δρ. Παναγιώτης Καρκατσούλης
πηγή: εφημερίδα «Το Βήμα», 10/05/2015